

UPPFÖLJNING:

DEN HALLÄNSKA ÖVERENSKOMMELSEN 2023

2023 kan knappast beskrivas som ett händelselöst år. Men sett från de senaste årens kriser som avlöst varandra så har den Halländska Överenskommelsen (HÖK) kunnat fokusera mer på det löpande arbetet.

Även om pandemi, krig i Europa, inflation och elpriser fortfarande gör sig påminda i samhället så tycks en av lärdomarna vara att samverkan gör krishantering effektivare och samordnade insatser synliggör behov, ger en större möjlighet att upptäcka brister och möjliggör för fler aktörer att hoppa in där deras insatser gör störst nytta. Samverkan har aldrig stått så högt på dagordningen som den gör just nu. Samtidigt verkar en annan lärdom från krisåren, i kombination med den ekonomiska nedgången, vara att värna, fokusera och utgå från organisationens kärnuppdrag. Samverkan ska inte bara visa på nya vägar och möjliggöra nya arbetssätt, den ska också visa hur arbetet förhåller sig till och stärker den ordinarie verksamheten.

Nedan följer några nedslag på den Halländska Överenskommelsens arbete under 2023.

Principen om långsiktighet

I den Halländska Överenskommelsen anges sex principer som ska prägla samverkan mellan parterna. Varje år uppmärksammas en princip särskilt.

Årets tema stavas långsiktighet och formuleras så här i den Halländska Överenskommelsen:

För att idéburen sektor ska kunna nå sin fulla potential krävs långsiktighet och goda villkor. Med en gemensamt formulerad struktur med effektivitet och genomslagskraft som grund kan offentlig och idéburen sektors kunskap och engagemang förvaltas långsiktigt och strukturerat. Det ger förutsättningar för planering, samordning och en hållbar utveckling i Halland.

Nätverksgruppen som ansvarar för att initiera, samordna och följa upp arbetet, beslutade att vinkla långsiktighetstemat på förutsättningar för det ideella engagemanget. Gruppen ansåg att barn och ungas idéer om engagemang skulle belysas särskilt och verka som en viktig utgångspunkt för ett långsiktigt och kraftfullt föreningsliv.

Barn och unga är ofta skickliga på att hålla fokus på det som är föreningarnas kärna och förlorar sig sällan i betungande formalia- och formfrågor. Deras funderingar och erfarenheter kan visa åt vilka håll som föreningslivet kan komma att utvecklas i. Det är trots allt i ung ålder som framtidens demokrater formas och utgör starten på ett livslångt engagemang.

Vinklingen fick på så sätt två värden – spaning mot framtidens föreningsform och inspiration för föreningars återväxt. Vidare har mycket arbete ägnats åt att synliggöra verktyg, strukturer och goda exempel som stärker förutsättningarna för långsiktighet.

Dialoger och konferenser

De barn och ungdomsorganisationer som erhåller ekonomiskt stöd från Region Hallands driftsnämnd kultur och skola bjöds in till dialog om deras förutsättningar, nuläge och önskat läge. Deras erfarenheter och tankar lyftes sedan vidare till ett framtidsforum på temat "Framtidens föreningsliv". Där diskuterades även trender som på ett eller annat sätt påverkar organiserat engagemang. Samverkanskonferensen planeras för vidare diskussioner om hur ett förändrat engagemang i samhället kan påverka såväl idéburen som offentlig sektor.

Utbildningen om Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) och upphandling för idéburna

En utbildning om IOP har varit planerad under flera år, men har flyttats fram på grund av pandemiskäl och i väntan på ny lagstiftning. Lagstiftningen "Idéburen välfärd" började gälla 1 januari 2023. Lagstiftningen möjliggör för offentlig sektor att reservera LOV- och LOU-kontrakt till idéburna organisationer under vissa omständigheter. Utbildningen om IOP och idéburen välfärd riktade sig till idéburna tjänstepersoner och styrelser, politiker och tjänstepersoner inom offentlig sektor.

Utbildningen lockade även deltagare från kommunerna. Det är glädjande och visar att även kommunerna är intresserade av att arbeta med idéburna organisationer på strategisk nivå. Sedan utbildningstillfället i februari har flera av dessa kommuner fortsatt att delta med tjänstepersoner eller politiker.

Ansökan "Hälsa i ett sammanhang"

På 2021 års samverkanskonferens diskuterades HÖKs arbete med psykisk hälsa. Arbetet har pågått sedan 2020 och resulterat i en ansökan till Regionstyrelsen. Förslaget om

samverkan kallas "Hälsa i ett sammanhang" och utgår från att offentlig sektor och andra aktörer dagligen möter personer som lider av psykiska besvär, men som inte är föremål för vare sig diagnos eller medicinsk behandling. Genom att dessa personer får hjälp och stöd att lotsas in i föreningslivet får individen tillgång till ett sammanhang där individens egna intressen står i centrum. Ett sammanhang som upplevs både meningsfullt och begripligt har visat sig vara väldigt framgångsrikt för en god folkhälsa och beskrivs väl i Antonovskys teori om KASAM. Förslaget visar även på hur idéburna organisationers mångfald kan underlätta i regionens förebyggande och främjande arbete, eftersom sektorn som helhet kan erbjuda individanpassade insatser på ett stort och omfattande samhällsproblem.

Föreningar som växer

Trots att många har pratat om "föreningsdöden" under lång tid är det viktigt att poängtera att en sådan utveckling inte är helt sann. Engagemanget bland befolkningen i Sverige ligger stabilt och har gjort det de senaste femton åren. Samtidigt stämmer det att det finns föreningar som har svårt att locka nya medlemmar och skapa återväxt. Inom vissa områden har det vuxit fram organisationer och nätverk som bygger på tillfälligt engagerade personer snarare än engagerade medlemmar. Engagemanget ser inte nödvändigt vis ut på samma sätt, men är stabilt på befolkningsnivå. Eftersom bilden av "föreningsdöden" är stark har exempel på växande föreningar synliggjorts genom nyhetsbrevet, sociala medier och på hemsidan.

Idéburna lokaler

Under våren uppmärksammades att det inte fanns någon bra sammanställning över hur många föreningsägda samlingslokaler som finns i Halland. Sammanställningen innehåller alla möjliga typer av lokaler för att hålla möten, aktiviteter och konferenser i. Gemensamt är att de drivs av idéburna organisationer och ligger i Halland.

Eftersom lokalhållande föreningar återkommande vittnar om deras svårighet att nå ut med sina utbud, så publicerades kartan på Överenskommelsens hemsida med kontaktuppgifter och information om lokalerna och deras användningsområden.

Planer för 2024

Det är dags att ta fram en ny version av den Halländska Överenskommelsen. 2024 kommer därför präglas av samtal, uppföljningar och förslag som rör det framtida arbetet och vad vi kan plocka med oss för erfarenheter. Parallellt tas det fram nytt

kommunikationsmaterial om den Halländska Överenskommelsen, samverkan och idéburen sektor i Halland. Förberedande arbeten kring den nya versionen startade redan 2022, men har ökat i intensitet under 2023.

Den nuvarande versionen av Överenskommelsen togs fram 2018 och började gälla 2019.

Nätverksgruppen

Nätverksgruppen har som uppgift att initiera övergripande processer, samordna information om arbetet och följa upp hur undertecknade parter förhåller sig till överenskommelsen.

Gruppen har letts av processledaren för Halländska Överenskommelsen och består av:

Bo Westman (LLUH Halland)	Staffan Carlsson (Region Halland)
Gerd Pontén (Autism Halland)	Anders T Carlsson (Region Halland)
Sandra Hidgård (RF-SISU Halland)	Yvonne Danielsson (Region Halland)
Maritha Johansson (Diabetesföreningen)	Vakant (Region Halland)
Leif Andersson (Parasport Halland)	Anette Johansson (Region Halland)
Marita G Johansson (Arkiv Halland)	Camilla Falk (Region Halland)
Kristina Hallén Flaa (Sensus)	Vakant (Region Halland)
Sofie Johansson (ABF Halland)	Lisa Hansson (adj. Länsstyrelsen)

Parterna i den Halländska Överenskommelsen är:

ABF Halland	Högskolan i Halmstad	Laholm
Arkiv Halland	Hallands Stamningsförening	Röda Korset Halmstad
Astma-Allergi Halland	Hela Sverige ska Leva Halland	Röda Korset Region syd
Autism Halland	Konstfrämjandeföreningen i	Samordningsförbundet i
Blodcancerföreningen Halland	Halland	Halland
Bröstcancerföreningen Halland	Lokalt Ledd Utveckling Halland	Sensus Västra Sverige
DHR Region Halland	Länsförbundet Hallands 4H	Synskadades Riksförbund
Diabetesföreningen Halmstad-	Medborgarskolan Väst	Halland
Hylte-Laholm	Neuro Halland	Studieförbundet
Epilepsiföreningen Halland	Neuro Halmstad	Studieförbundet Vuxenskolan
Fibromyalgidistriktet Halland	Osteoporosföreningen Halland	Sverok Väst
Västra Folkets hus och park	PRO Halland	Unga funkisar
regionen	Psoriasisförbundet Halland	Ångestförbundet Halland
Folkuniversitetet – Stiftelsen	RBH Halland	
kursverksamheten vid Lunds	Region Halland	
universitet	Reumatikerdistriktet Halland	
Föreningen Norden Halland	RF-SISU Halland	
GynCancerFöreningen Halland	Riksteatern Halland	
Hallands bildningsförbund	Rädda Barnen Halland	
Hallands Parasportförbund	Rädda Barnen Halmstad, Hylte	